

Muutoksen sopeutuva hallinta kohti kestäväää taloutta Arktisella alueella

Kaivostoiminta on keskeinen Arktisen alueen talouteen vaikuttava tekijä. Se voi tuoda hyvinvointia, mutta myös aiheuttaa jännitteitä suhteessa muihin elinkeinoihin. Kaivostoiminnan hallitsematon kasvu voi aiheuttaa haitallisia seurauksia erityisesti matkailulle ja metsätaloudelle, jotka kumpikin ovat keskeisiä elinkeinoja Lapissa. Eri elinkeinojen ja ympäristönsuojelun erilaiset maankäyttöintressit voivat kärjistyä konflikteiksi, ja uhata talouden kestäväää kasvua. Jotta eri maankäyttömuotojen välillä

voitaisiin saavuttaa tasapainoinen kehitys, tarvitaan niin yritysten kuin eri viranomaisorganisaatioidenkin sovittelunvalmiuksien vahvistamista.

Kestävän talouden saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi tarvitaan sekä uudenlaisia tiedollisia välineitä että sosiaalisten instituutioiden, kuten oikeuden ja maankäytöstä vastaavien tahojen, konfliktien ratkaisukäytäntöjen kehittämistä.

Tähän haasteeseen tutkimushankkeessa vastataan seuraavien työpakettien avulla:

1. työpaketti: kehitetään ja testataan kaivostoiminnan skenaariomenetelmää, jonka avulla voidaan ennustaa kaivostoiminnan kehittymistä, sekä menetelmää, jolla voidaan arvioida eri skenaarioiden taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia;
2. työpaketti: kehitetään ja testataan paikkatieto-pohjaista vaihtoehtoisten maankäyttömuotojen (kaivostoiminta, turismi, metsätalous) arvottamismenetelmää;
3. työpaketti: arvioidaan, kuinka laki tukee tai estää adaptiivista muutosta ja maankäytön koordinoitua sekä kehitetään lain adaptiivisia piirteitä;
4. työpaketti: tutkitaan erilaisien tietämisen muotojen merkitystä päätöksenteolle ja kehitetään toimintatutkimuksen menetelmillä konfliktien sovittelun foorumeita;
- 5 työpaketti: kootaan tutkimuksen tulokset ja esitetään miten muutoksen hallintaa voidaan kehittää parantamalla samaan aikaan päätöksenteon prosesseja ja tietopohjaa.

Tutkimushanke on Lapin yliopiston, Geologian tutkimuskeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteinen hanke, jota Lapin yliopisto koordinoi. Monitieteinen tutkimusryhmä aloitti työnsä syyskuussa 2014 ja projektin kokonaiskesto on neljä vuotta.

Lisätietoa:

- Jukka Similä, Lapin yliopisto
- Pasi Eilu, Geologian tutkimuskeskus
- Artti Juutinen, Luonnonvarakeskus